

Chceme sa vracieť k pravde?

■ K napísaniu týchto riadkov ma inšpiroval evanjeliový príbeh o márnotratom synovi, ktorý sme na Štvrtú pôstnu nedeľu mohli počuť v našich kostoloch. Podľa mnohých teológov ide o najkrajšie Kristovo podobenstvo. Pre tých, ktorí ho nepoznajú alebo naň zabudli, aspoň v stručnosti:

Starostlivý otec mal dvoch synov. Mladší chcel skúsiť svet a požiadal otca, aby mu vyplatil časť majetku, ktorá mu patrí. Peniaze však nerozumným spôsobom prehajdákval, až ho prikváčila bieda. Keď už nemal ani čo jesť, uvedomil si nesprávnosť svojho konania a úprimne oľutoval svoje skutky. Rozhodol sa pre pokorný návrat do rodičovského domu. Chcel otca poprosiť o odpustenie a vstúpiť do jeho služieb ako nádeník, aby si zabezpečil každodenný chlieb. Otec sa návratu zblúdilého potomka zaradoval. Synove slová „otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe“ prijal láskavo a s pochopením. S rovnakou láskou napomenul aj staršieho, vždy poslušného syna, ktorý sa cítil prehladovaný a nedocenený.

V súvislosti so súčasnou situáciou v našej spoločnosti vo mne zarezoňovala najmä zmena, ktorou prešiel márnotrattý syn. Bol totiž schopný činu, ktorý dnes nevidíme často. Otvorene a úprimne priznať vlastný omyl býva pre väčšinu z nás veľmi ťažké. Na tom, čo si o nás myslia iní, nám často záleží oveľa viac ako na pravde. Chceme vystupovať ako tí neomylní, ktorí sú nad vecou, ktorí majú prehľad o všetkom a vedia všetko predvídať. Snažíme sa síce tváriť ako ľudia, ktorí majú tie správne informácie, naše argumenty sú však často detinské a mnohokrát vychádzajú zo sebeckého chápania reality. Ľudí s odlišným názorom často podceňujeme. Argumenty dôveryhodných osobností a ľudí, ktorí sa vo veci vyznajú, zosmiešňujeme. Najmä preto, že nezapadajú do myšlienkového vzorca, pre ktorý sme sa rozhodli. Bez racionálneho a, žiaľ, často aj ľudského zhodnotenia situácie. Ak na takýchto pozíciách zotrývame dlhodobo, strácame empatiu a schopnosť pozeráť sa na vec očami iných.

Obdobie uplynulých dvoch rokov, poznačených covidovou pandémiou, bolo pre vyniknutie takýchto pováh ako stvorené. Argumentom rozumu a srdca mnohí z nás neboli prístupní. Museli by totiž priznať, že nie sú najmúdrejší a že sa mýlili. Veľmi by nám – a zároveň aj celej našej spoločnosti – prospelo, keby sme dokázali svoje postoje prehodnocovať. Najmä keď sa dostaneme k informáciám, ktoré na dotýčny problém vrhajú nové svetlo. Ak si v takomto prípade názor upravíme, niekedy aj radikálnejšie zmeníme, nepôjde o „prevrátenie kabáta“, ale o prirodzenú a rozumnú reakciu uvažujúceho človeka. Otvára nám cestu k tomu, ako sa vymaniť spod vplyvu napríklad facebookových senzácií, ktoré majú za cieľ dezorientovať prijímateľa. Je to s nimi podobne ako s klebetami: ľuďom, ktorí majú radi jednoduché riešenia, sú sympatické, najmä ak spochybňujú niekoho, komu naše sympatie nepatria. Často sú však ťažko overiteľné a ich zdroj je prinajmenšom pochybný. A od pravdy majú strašne ďaleko. Ozaj – ide nám vôbec o pravdu?

Dnes sme svedkami hrozivej vojny na Ukrajine, ktorej územie nivočí ruská agresia. Táto situácia dáva príležitosť vyniknúť okrem iných aj tým, čo vlastné pohodlie povyšujú nad pochopenie a pomoc ľuďom v núdzi. Skúsme sa zamyslieť, či aj my náhodou nepatríme k tým, ktorí si empatiu rezervujú len pre svojich najbližších. Ak máme čo jesť a kde bývať, je pre nás veľkou výzvou prejavíť účasť a pomôcť ľuďom, ktorí unikajú pred bezprostredným ohrozením. Mnohí z nich prišli o strechu nad

hlavou a zdroj obživy, niekedy aj o blízkych a priateľov, ktorých už nikdy neuvidia. Utečenci z vojnových zón nestrádajú len telesne. Zároveň sa musia vyrovnávať so stratami, s neistotou, s myšlienkami, ako ďalej. Ich život sa už totiž nikdy nevráti do starých koľají. Sme schopní vžiť sa do ich situácie? Snažíme sa o to aspoň trochu?

Pápež František pred pár týždňami povedal, že Ježiš dnes umiera pri Charkove a rodí sa v protitankových krytoch a v pôrodnici v Mariupole, ostreľovanej ruskými vojskami. Český mysliteľ Tomáš Halík sa v tejto súvislosti vyjadril, že v ochote pomáhať utečencom z Ukrajiny sa nás dotkol vzkriesený Kristus. Tieto slová zďaleka neboli adresované len ľuďom, ktorí veria v Božiu existenciu. To v čase humanitárnej katastrofy nie je dôležité. V ťažkých chvíľach totiž v prvom rade „zaberú“ tí, pre ktorých je humanita a pomoc blížnym rozhodujúcim životným krédom. Pomáhajú aj napriek tomu, že poučný biblický príbeh o milosrdnom Samaritánovi nikdy nepočuli. Veľmi dúfam, že ľudí s otvoreným srdcom bude v nasledujúcich dňoch, týždňoch a mesiacoch čím najviac.

Rembrandtov Návrat márnotrattého syna

Zdroj: <https://commons.wikimedia.org/>

Veľká noc pre mnohých z nás znamená niekoľko dní voľna a rodinné stretnutia pri plnom stole, prípadne aj sviatočnú návštevu bohoslužieb. Nezabúdajme však na to, že veľkonočné víťazstvo nad smrťou bolo vykúpené obetovaním sa za druhých. Na prejavy ľudskosti nikdy nie je neskoro. Možností sa nám ponúka neúrekom.

Martin Lokša

Príhovor starostu

■ Vážení spoluobčania, žijeme v dobe obrovského tlaku na naše názorové bytie. V súčasnej dobe rezonuje množstvo tém a udalostí, ktoré rozdeľujú spoločnosť a naše komunity na množstvo táborov. Od susedských banálnych sporov, zapríčinených niekedy až komickou tvrdohlavosťou, cez roztrieštenosť našich parlamentných vzorov, pretrvávajúcu covidovú pandémiu až po nezmyselný vojnový konflikt na Ukrajine. Všetko témy, ktoré dokážu narušiť pracovné stretnutie, rodinnú oslavu či obyčajný rozhovor pred obchodom s potravinami. Dennodenne

sme ovplyvňovaní množstvom informácií zo sociálnych sietí, masírujú nás rôzne dezinformačné články a hoaxy. Každý má právo na svoj názor na každú tému. No pri vyjadrovaní svojich názorov a realizovaní skutkov myslíme na ľudskosť. Myslíme na to, aby sme pri parkovaní auta neobmedzovali suseda. Myslíme stále na zodpovedné správanie pri príznakoch covidu, či sme zaočkovaní, alebo nie. Myslíme na ľudskosť aj vtedy, keď sa rozhodujeme, či pomôcť utečencom s deťmi, ktorí z domu odišli s jednou igelitovou taškou. Ocitol sa v nefahkej situácii a potrebujú našu pomoc. Budme, prosím, ohľaduplní.

Dni sa predlžujú, zobúdzajúca sa jar príroda pripomína príchod najvýznamnejšieho kresťanského sviatku – vzkriesenia Ježiša Krista. Je čas, aby sme si uvedomili veľkosť týchto dní. Prajem všetkým pokojné a ľudské prežitie nastávajúcich sviatkov.

Branislav Čižmárik

Zasadnutia obecného zastupiteľstva v skratke

■ Obecné zastupiteľstvo (OZ) obce Nemecká zasadalo od začiatku roka dvakrát, a to v dňoch 14. januára a 15. marca.

Na januárovom zasadnutí sa zúčastnili všetci deväť poslancov. V podobe všeobecne záväzného nariadenia schválili výšku dotácie na prevádzku a mzdy na dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia na rok 2022. Zaoberali sa upozornením prokurátora súvisiacim s všeobecne záväznými nariadeniami. Niektoré obec nemala vypracované vôbec, iné boli legislatívne zastaralé a de facto neplatné. Ďalej poslanci schválili prenájom dvoch miestností v priestoroch domu služieb pre Pasienkovo urbárske pozemkové spoločenstvo Dubová, ktoré už pracuje v novom zložení.

OZ schválilo aj prenájom nehnuteľného majetku pre spoločnosť Packeta Slovakia, s. r. o., pre zriadenie prospešného samoobslužného automatu na vydávanie zásielok. V ďalšom bode sa riešil predaj a prenájom pozemkov v katastrálnom území obce Nemecká. Poslankyňa Zuzana Kováčová Švecová v diskusii predniesla zámer rekonštrukcie nepoužívaných miestností v priestoroch obecnej knižnice. Vyslovila potrebu rozbehnúť knižničnú činnosť, pritiahnuť čitateľov a zatriktívniť knižnicu aj pre najmladšiu generáciu.

Na májovom zasadnutí OZ sa zúčastnili siedmi poslanci. V úvode starosta obce informoval o vyhlásení mimoriadnej situácie, ktorá vyplýva z možnosti odpojenia čističky odpadových vôd v areáli spoločnosti PTCEM od elektrickej energie. V dôsledku znefunkčnenia prevádzky by neboli čistené odpadové priemyselné vody z gudrónových jám v areáli podniku ani

splaškové vody z domácností. Ich vypúšťanie do rieky Hron by spôsobilo haváriu a environmentálnu katastrofu.

OZ zobralo na vedomie možnosť zriadenia spojenej školy, ktorá by pozostávala zo základnej, z materskej, umeleckej školy a zo školskej družiny. Ak sa nevyskytnú prekážky, škola by mohla byť zriadená od školského roka 2022/2023.

Ďalej boli schválené všeobecne záväzné nariadenia:

- o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb,
- o dodržiavaní čistoty a poriadku na území obce Nemecká,
- o organizácii miestneho referenda,
- o určení názvu ulíc a iných verejných priestranstiev v obci Nemecká.

OZ schválilo poskytnutie dotácií na rok 2022 v požadovanej sume pre jednotlivé subjekty v obci Nemecká: Čierťaž Nemecská, základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska, stolno-tenisový oddiel Iskra Dubová, V-Fit Club – kulturistický oddiel, FK Sokol Nemecká.

V závere zasadnutia OZ na základe výsledkov inventarizácie uskutočnenej k 31. decembru 2021 vyradilo z majetku obce vozidlo Avia 30, automobil Volkswagen Golf, kopírovací stroj Canon, ohrievač vody, telefón Nokia a USB token.

V dôsledku vojnovnej situácie na Ukrajine poslanci vyčlenili sumu 5000 € na pomoc utečencom z Ukrajiny, ktorá bude zaradená do rozpočtu.

Jozef Kliment, poslanec OZ

Keď veľa práce vyjde nazmar

■ Finančné prostriedky verejnej správy – obcí a miest – sú nedostatočné a značne obmedzené. Obce zabezpečujú samosprávnú pôsobnosť – originálne kompetencie, ale aj výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy – prenesené kompetencie. Rozpočet obcí veľakrát nestačí na ich zabezpečenie, preto sa obce zapájajú do výziev na získanie nenávratných finančných prostriedkov či dotácií od rôznych rezortov ministerstiev.

Aj naša obec sa snaží získavať financie z programov, do ktorých sa po splnení množstva podmienok môže zapojiť. Takým prípadom bola aj výzva Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, operačný program – integrovaný

regionálny operačný program. Do výzvy sme sa zapojili s projektom *Podpora opatrení k zvyšovaniu bezpečnosti dopravy k dopravnému uzlu (stanica ŽSR Nemecká) v obci Nemecká*. Týmto projektom sme chceli zvýšiť bezpečnosť na Ulici SNP odstránením prekážok na miestnej komunikácii (vstupy do potoka), rekonštrukciou cesty (od kufra cesty až po nové asfaltové pokrytie), opravou a dobudovaním chodníka a odvodnením komunikácie. Súhrnný rozpočet stavby predstavoval 133 094 €. Požadovaná suma na dotáciu od ministerstva činila 100 000 €. K samotnej žiadosti, ktorá mala približne 40 strán a 18 príloh, bol, samozrejme, potrebný realizačný projekt, detailný súhrnný

rozpočet, stavebné povolenie, verejné obstarávanie na realizáciu projektu a ďalšie potrebné dokumenty. Naši aj externí pracovníci vynaložili veľa energie a času, aby sme splnili podmienky výzvy do poslednej bodky. Samozrejme, nesmieme zabudnúť ani na nemalé finančné prostriedky (projektová dokumentácia, verejné obstarávanie, samotné podanie žiadosti). Bol som a stále som presvedčený o tom, že sme splnili všetky podmienky na získanie finančnej dotácie z predmetnej výzvy. O tom svedčia aj hodnotiace správy nezávislých hodnotiteľov, ktorých vyberá a platí samotné ministerstvo. V týchto správach náš projekt dostal plný počet bodov na oboch stupňoch hodnotenia. O to väčšie bolo naše prekvapenie, keď sme od riadiaceho orgánu

výzvy dostali oznámenie o neschválení žiadosti. Na naše odvolanie voči neschváleniu žiadosti o príspevok a podanie námietok voči rozhodnutiu sa nám riadiaci orgán do dnešného dňa nevyjadril.

Žiaľ, nie všetko sa vždy podarí. Veľmi ma mrzí, že vynaložené úsilie a práca viacerých ľudí vyšla v tomto prípade nazmar. Budeme sa aj naďalej snažiť získať financie na opravy našich poškodených ciest, pretože financovanie takéhoto náročného projektu z nášho rozpočtu nie je možné. Enormný nárast cien stavebného materiálu by túto investíciu v súčasnej dobe predražil až o 40 %.

Branislav Čižmárik, starosta obce

Kde domov mŕj?

Keď sa začal zvyšovať nápor ukrajinských utečencov na hraniciach, začali našu obec kontaktovať ľudia, ktorí mali spojenie s ohrozenými obyvateľmi vo vojnových zónach. Cieľom ich dobrovoľných aktivít bolo „posúvať“ utečencov ďalej na západ a sprostredkovať im ubytovanie.

To bol priamy popud pre pracovníkov obecného úradu, aby sa začali zaujímať o ubytovacie kapacity na území našej obce. V prvej fáze obec zrekonštruovala uvoľnený služobný byt v školskej budove. Vďaka promptným reakciám našich občanov na výzvu zo strany obecného úradu sa ho podarilo takmer kompletne zariadiť nábytkom aj najnutnejšími spotrebičmi. Pôvodne mal prichýliť dve rodiny z Kyjeva. Tie však museli svoju kritickú situáciu riešiť bez čakania a medzitým si našli ubytovanie v našom hlavnom meste.

Priestory svojho ubytovacieho zariadenia sa rozhodla poskytnúť Slovenská technická univerzita v Bratislave. Ide o historickú budovu za železničnou stanicou v Nemeckej, ktorú škola v minulosti využívala na rekreačné účely a ktorú stredná a staršia generácia Nemečanov pozná ako Antalovie dom. Koncom marca tu našlo útočisko 18 občanov Ukrajiny (z toho 11 detí a 2 starí rodičia), pochádzajúcich z miest Kyjev a Dnipro. Objekt navštívil aj prorektor univerzity, ktorá má v pláne malú rekonštrukciu interiéru, pretože viaceré miestnosti aj zariadenie už nezodpovedajú bežnému štandardu. Sprostredkovateľom tohto ubytovania je slovenská finančná spoločnosť, ktorá má pobočku aj na Ukrajine. Takto sa snaží pomôcť rodinám svojich zamestnancov. Najviac sa vo veci angažuje Viera Trebulová, ktorá osobne zabezpečuje presun utečencov zo slovensko-ukrajinskej hranice, pomáha im s registráciou a vybavením všetkých potrebných dokumentov, ako aj s materiálnou pomocou. Zamestnanci obce

v spolupráci s ňou pomáhajú ukrajinským občanom pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti a hľadaní zamestnania na okolí. Už traja z nich v priebehu tých pár dní úspešne zvládli pracovný pohovor a chceli by čím skôr nastúpiť do práce. V blízkej budúcnosti obec v spolupráci so základnou aj materskou školou uvažuje o začlenení niektorých detí do školských zariadení. Potrebná ešte bude ich lekárska prehliadka u pediatra. Voľné priestory ľuďom v núdzi poskytl aj niekoľko súkromní vlastníci nehnuteľností v Nemeckej i v Dubovej, ktorí im obetavo pomáhajú zariadiť si všetky náležitosti, ako aj nájsť si zamestnanie. Spolu ide o deväť osôb. Tri z nich už takisto pracujú aspoň na čiastočný úväzok.

Naša obec sa prostredníctvom zbierok potravín a hygienických prostriedkov naďalej zapája do humanitárnej pomoci, ktorú koordinuje Združenie miest a obcí Slovenska. Dve zásielky pomoci od našich občanov odišli priamo na Ukrajinu v prvých týždňoch konfliktu. Touto cestou by sme radi poďakovali všetkým vám, milí občania, že potravinami, drogériou, financiami či inak pomáhate týmto matkám s deťmi prekonať obdobie, kým sa táto vojna neskončí. Veľmi si to vážia a ďakujú vám. Oni sami hovoria, že by sa najradšej vrátili domov, kde nechali svoje rodiny, priateľov, domovy a svoj pokojný život. Kedy a ako k ich návratu domov dôjde, to dnes ešte nevie povedať nik. Len by som chcel vyjadriť nádej, že naša spoločnosť a aj naša obec ich prijme bez zbytočných predsudkov a strachu a nebude ich odsudzovať za to, že sem prišli z obavy pred náletmi v ich rodných mestách, aby tak chránili seba a svoje deti. Bohužiaľ, nie je to iba filmová dráma alebo fikcia (kiežby bola), ale pravda, ktorú ešte stále niekto dokáže zľahčovať.

Marek Lokša, zamestnanec obecného úradu

Z-Box už aj v Nemeckej

Spôsoby doručovania objednaného tovaru sa stále vyvíjajú. Jednou z možností je nechať si tovar doručiť cez samoobslužné výdajné miesto do tzv. Z-Boxu. Po schválení obecným zastupiteľstvom samoobslužný box v našej obci nainštalovala spoločnosť Packeta Slovakia, s. r. o., ktorá prevádzkuje službu Zásielkovňa.

Z-Box je umiestnený na tržnici pri pohostinstve na Hronskej ulici v časti obce Nemecká a funguje 24 hodín denne, 7 dní v týždni. Výdaj zásielky, resp. platba za zásielku funguje cez mobilnú aplikáciu. Štandardná úložná doba zásielok je dva dni s možnosťou predĺženia o ďalší jeden deň.

Čo potrebujete na vyzdvihnutie zásielky?

- Mobilnú aplikáciu Packeta stiahnutú vo vašom smartfóne.
- Zapnutý Bluetooth a lokalizačné služby (GPS).
- Dobierku, resp. platbu za zásielku uhradenú vopred.

Viac informácií nájdete na stránke obce

www.nemecka.info

Alexandra Barlová, pracovníčka obecného úradu

Z činnosti denného stacionára

Nový rok sa začal – ako po iné roky – v pokojnom duchu. Tešili sme sa, že sa môžeme stretávať napriek pandémie aj naďalej, samozrejme, v súčinnosti s opatreniami proti šíreniu koronavírusu. Aby sme nezaháľali pridlho, v rámci reminiscenčnej terapie si naši seniori zaspomínali na svoj život, mladé roky a druhú svetovú vojnu. Pútavé, často ťažké, ale i šibalské zážitky našich klientov vytiahli z našich očí aj slzičky, možno smutné, ale aj vesele. Dojímavé chvíle vystriedalo praktické nasadenie pri tvorbe výrobkov z papiera a populudňajšie chvíle pri spoločenských hrách a vzájomných rozhovoroch. Po Troch kráľoch sme sa opätovne vrátili k naplánovaným činnostiam v rámci individuálnych aj spoločných plánov. S našou klientkou Terezkou sme sa zamerali na prípravu zdravých jedál, ktorej sa chceme venovať pravidelne. Začali sa opäť obľúbené vzdelávacie kvízy s kolegynou Evkou, ktorá ich náučnú stránku vždy okorení vtipnými doplnkami, keďže niektoré naše klientky majú výborný zmysel pre humor a tie ostatné za nimi nemôžu zaosť.

Trošku oneskorene sme dostali zásielku vianočných pozdravov od našich malých priateľov zo Základnej školy Jaroslava Simana vo Valaskej, ktorá sa zdržala na pošte až do februára. Nakoniec však našla svojho

adresáta. Odpovedať sa tentoraz podujala pani Evka, ktorá za všetkých zaslala krásny ďakovný list. Začiatkom februára sme si urobili športový deň naplnený pohybovými aktivitami. Nechýbalo súťaživé napätie, ale ani výborná nálada a humorné situácie. Ďalšie dni sa už pokračovalo v zabehnutých aktivitách, akými sú tance pri hudbe v sede, vzdelávacie pásma na pokračovanie,

tentoraz pod názvom Cestujeme po Slovensku. S naším dobrovoľníkom Alanom sme sa spoločne vydali na cestu dejinami v pásme Poznajme svoju históriu. Súbežne s ostatnými aktivitami sa niektoré klientky venovali výrobe mapy blízkeho okolia, ktorú sme zverejnili na našej informačnej tabuli. V rámci spolupráce s komunitnou knižnicou sme ušili návleky na topánky pre malých aj veľkých čitateľov. S niektorými klientmi a klientkami, ktorí obľubujú pohyb na čerstvom vzduchu a ktorým to dovoľuje ich zdravotný stav, pravidelne chodíme na prechádzky po okolí. Dňa 8. marca nás ako každý rok navštívil pán starosta, aby vyjadril úctu a vďaka všetkým ženám v dennom stacionári. V tento deň nám prišlo aj prekvapenie zo základnej školy v Nemeckej od žiakov pani učiteľky Šagátovej v podobe videopásma k MDŽ, ktoré sme si spoločne pozreli cez televízor. Pri tejto príležitosti Tereška našim tetám urobila sviatočnú kaviareň a pohostila ich výbornými kávičkami, čokoládou a koláčikom.

Blíži sa jar a v rámci prechádzok plánujeme nazbierať v prírode pomôcky pre výrobu jarných dekorácií, ktorej sa venujeme v rámci precvičovania motoriky. Spojíme tak príjemné s užitočným, keďže tieto činnosti majú viditeľný výsledok, ktorý vždy poteší nielen samotných klientov, ale aj ich blízkych.

Každý mesiac sme podľa našej zaužívanej tradície zakončili gratuláciou našim jubilantom a komunitnou kaviarňou s Terezkou. Po dlhom jesennom a zimnom období striktných opatrení sme opäť obnovili spoluprácu s Misericordiou z Brezna. Na spoločné aktivity s nimi sa vždy veľmi tešíme. V marci sme spolu stihli upiecť palacinky a zájsť na výstavu hmyzu v Brezne. S novinkami z nášho stacionára sa ozveme aj v budúcom čísle novín.

Iveta Mravcová

Hrozba havárie nateraz zažehnaná

■ Dňa 2. marca tohto roku nám spoločnosť PTACHEM, s. r. o., doručila oznámenie o prerušení prevádzkovania čistiarny odpadových vôd vo svojom areáli. Rozhodnutie odôvodnila enormným navýšením cien energií. Jedným z argumentov prevádzkovateľa čističky bola aj skutočnosť, že od roku 2016 nebola určená osoba zodpovedná za environmentálnu záťaž, ktorú predstavuje areál bývalého petrochemického podniku. Dodávateľ elektrickej energie, teda spoločnosť Slovenské elektrárne, oboznámil prevádzkovateľa čističky o okamžitom odpojení od dodávok energií.

Zatiaľ sa podarilo nájsť jediné krátkodobé riešenie, a to vyhlásenie mimoriadnej situácie prednostom Okresného úradu Brezno. Vyvstala tak možnosť uplatnenia § 21 zákona o civilnej ochrane obyvateľstva, ktorá počíta s uložením povinnosti Slovenským elektrárňam dodávať energie a prevádzkovateľovi prevádzkovať čističku v súlade s platnými povoleniami na určité obdobie. Dňa 1. apríla 2022 vydal prednosta Okresného úradu Brezno príkaz na vyhlásenie mimoriadnej situácie na území okresu, čím bola naďalej zabezpečená dodávka energie aj prevádzkovanie čističky.

V prípade prerušenia dodávky elektriny by došlo k prerušeniu prevádzkovania čističky. Neboli by čistené splaškové vody z miestnej časti Dubová (Štvrť kapitána Nálepku, Za štadiónom), kde sa nachádza 46 odberných miest v rodinných domoch, 10 odberných miest spoločenstiev vlastníkov v bytových domoch, odberné miesto Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb Hron, prevádzky potravín a podnikateľských subjektov prevádzkujúcich služby v tejto miestnej časti. Spolu ide o približne 360 obyvateľov napojených na čističku. Čo je však podstatnejší problém, neboli by čistené povrchové vody z areálu spoločnosti, vody čerpané za účelom znižovania znečistenia horninového prostredia (drenážna stena), priemyselné odpadové vody zo spracovania ropy a ropných produktov. Nefunkčnosťou čističky by došlo k úniku kontaminovaných vôd priamo do Hrona, čo by znamenalo ekologickú haváriu na celom toku rieky. Z tohto dôvodu som dňa 7. marca 2022 vyhlásil mimoriadnu situáciu a zvolal rozšírený krízový štáb obce za účasti všetkých kompetentných osôb. V priebehu marca sa uskutočnilo niekoľko zasadnutí krízového štábu, kde sme za účasti zástupcov Ministerstva životného prostredia a Ministerstva vnútra SR, zástupcov vodohospodárov, Okresných úradov Brezno a Banská Bystrica a za účasti predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja hľadali riešenie vzniknutej situácie.

Dňa 31. marca 2022 bola niektorým obyvateľom miestnej časti Dubová doručená výpoveď zo zmluvy o odvádzaní odpadových vôd od spoločnosti PTACHEM, s. r. o. Prevádzkovateľ upozornil obyvateľov na ukončenie zmluvného vzťahu dňom 30. aprílom 2022. Právni zástupcovia občanov, ako i právne oddelenie Banskobystrického samosprávneho kraja pripravujú odvolanie na zaslané výpovede. Sme totiž presvedčení, že ich nemožno po obsahovej stránke akceptovať z viacerých dôvodov, a to hlavne v zmysle ustanovenia § 3 odseku 11 v spojení s ustanovením § 16 odseku 2 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách. Zákon hovorí, že povinnosťou prevádzkovateľa je z dôvodu zabezpečenia ochrany zdravia ľudí postarať sa o kontinuálne prevádzkovanie verejnej kanalizácie. Ku dňu uzávierky tohto čísla Noviniek spod Hradiska sa neuskutočnilo zasadnutie krízového štábu okresného úradu, na ktorom by mal byť určený ďalší postup riešenia mimoriadnej situácie. O ďalších návrhoch riešenia budeme informovať prostredníctvom webovej stránky a obecného rozhlasu.

Verím, že spoločným úsilím všetkých dotknutých subjektov a rezortov ministerstiev a ich sekcií dokážeme nájsť dlhodobé riešenie, aby sme tak zabránili hrozjacej ekologickej havárii.

Branislav Čižmárik, starosta

Z diania v materskej škole

Deň vody spojený s návštevou vodnej elektrárne

V našej materskej škole si každoročne pripomínáme Svetový deň vody, ktorý je stanovený na 22. marca. Voda je neodmysliteľnou súčasťou našich každodenných činností. Je pre nás samozrejmosťou a neraz si jej hodnotu dokážeme uvedomiť, len keď pocítíme jej nedostatok. Preto si pani učiteľky pripravili k tejto téme viacero aktivít, aby v povedomí detí vytvárali pozitívny vzťah k vode. Aby spoznali jej skupenstvá, užitočnosť, silu, ktorá môže byť i ničivá. Pomocou rozprávkového príbehu o cestovaní dvoch Kvapiek deti získali predstavu aj o kolobehu vody na Zemi. Zapojili sa do viacerých zaujímavých pokusov s vodou.

Pri tejto príležitosti v pondelok 28. marca škôlkari navštívili malú vodnú elektrárňu v Dubovej, ktorá vyrába energiu pre Železiarne Podbrezová. Energetická sústava sa začína hafou v Lopeji, odtiaľ odrazená voda z rieky Hron prechádza potrubím do

Technické vzdelávanie

V dňoch 10. a 11. marca sa v našej materskej škole uskutočnilo aktualizčné vzdelávanie zamestnancov s názvom *Technika v predprimárnom vzdelávaní* pod vedením zástupkyne pre materskú školu Mgr. Ivany Štellerovej. Garantom vzdelávania bola riaditeľka školy Mgr. Anna Petrášová, PhD.

Cieľom vzdelávania bolo „rozvíjanie a rozširovanie odborných, pedagogických vedomostí a zručností pedagogických zamestnancov, prakticky implementovať inovatívny prístup k technickému vzdelávaniu do života materskej školy“. Pani učiteľky si prakticky vyskúšali požívanie technických nástrojov v rámci technickej výchovy. Taktiež pílenie, brúsenie, vykrajovanie a výrobu edukačných pomôcok, ktoré budú využívať pri práci s deťmi v novom školskom roku. Naučili sa plánovať a projektovať výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na technickú výchovu v oblasti Človek a svet práce.

privádzača, ktorý si môžete všimnúť ako násyp popri ceste z Lopeja smerom do Predajnej. Tam odklonený tok posilní aj prítok potoka Jasenica. Na ceste k turbínám ju niekoľkokrát čistia a na sile získava spádom, ktorý je prirodzeným rozdielom v nadmorskej výške. Túto významnú sústavu začali stavať v roku 1902, do prevádzky ju odovzdali v roku 1909 a svoj účel plní až do dnešných dní. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať za peknú, poučnú prednášku zamestnancom Železiarní Podbrezová z odboru Prevádzka energetiky.

Karneval

Prvého marca sa po dlhšom čase v našej materskej škole ozývala hudba a šťastný smiech detí. Po uvoľnení epidemiologických opatrení sme konečne mohli zorganizovať spoločnú akciu všetkých tried – karneval. Deti sa v maskách hrali, tancovali i súťažili. Prišli princezné, supermani, hasiči, vojaci, piráti, záhradníci, baletky, dokonca aj Červená čiapočka s vlkom. Jedna trieda sa premenila na úžasnú karnevalovú párty. Každá maska domov odchádzala s príjemným pocitom, dobrou náladou a malou odmenou.

Interaktívna tabuľa

Intenzívny rozvoj spoločnosti prináša nové úlohy a kladie úplne nové nároky na vzdelávací systém. Interaktívna tabuľa je bezpochyby novinkou výuky najmodernejších počítačových technológií 21. storočia. V poslednej dobe sa v tradičnom modeli výuky stáva na všetkých typoch škôl samozrejmosťou.

V tomto školskom roku sa podarilo aj do triedy predškolákov našej materskej školy zakúpiť interaktívnu tabuľu s notebookom. Moderná učebná a prezentačná pomôcka slúži škôlkarom nielen na hru a zábavu, ale aj na vzdelávanie a prípravu do školy. Súčasťou jej vybavenia je aj softvérový program ActivInspire, v ktorom nájdeme nástroje na písanie, kreslenie, triedenie objektov, nástroje na matematiku, interaktívny i anotačný program, všetko usporiadané v prehľadných prezentačných zošitoch. Prednosťou je vysoká podpora spolupráce s internetom, možnosť importovať súbory v programoch Word, PowerPoint, Excel, PDF a priamo s nimi pracovať v interaktívnom režime.

V triede najmenších máme starší, ale funkčný typ interaktívnej tabule a v nasledujúcom mesiaci bude zakúpená ešte jedna tabuľa do strednej triedy, čím sa naša materská škola stane plne digitalizovaná.

Na farme

„Pomáhať tým, ktorí si pomôcť sami nedokážu, je dôležité. U zvierat to platí dvojnásobne, pretože nedokážu povedať, že im niekto ubližuje. Dokážu sa síce brániť, ale ich obrana má obmedzené hranice. Nedokážu hovoriť, ale pohľad do ich očí hovorí za všetko.“

Myslím si, že tieto slová od občianskeho združenia Zvieratá v núdzi hovoria samy za seba. V tomto duchu sme sa aj my v našej materskej škole rozhodli zvieratkám aspoň trochu pomôcť. Naše kroky 25. marca smerovali na neďalekú farmu u nás v Nemeckej, kde sa rodina Páleníková a Paulíková stará o množstvo zvierat, medzi inými aj o kone, kravy, ovce a kozy.

V areáli nájdete aj exotické zvieratá, ako lamy či medvedíka čistotného. Nie sú im ľahostajné ani choré, staré alebo hendikepované zvieratá, o ktoré sa tu tiež starajú s láskou cez občianske združenie Zvieratá v núdzi.

Deti si z domu doniesli suchý chlebič, rožky, jablká, mrkvu a zvieratká za asistencie dospelých aj nachovali, pohladkali. Pani Janka Paulíková nás previedla celým areálom, predstavila nám rôzne druhy zvierat. Radosť z vydarenej akcie panovala na oboch stranách. Chceme sa poďakovať členom rodiny Paulíkovej za čas, ktorý s nami strávili, a tiež za sponzorský dar pre našu škôlku: prírodné hnojivo vyrobené priamo u nich granulovaním z čistého konského trusu. Veríme, že naša spolupráca bude pokračovať aj naďalej. Tešíme sa na ďalšie stretnutie na farme.

Vynášanie Moreny

„Preč Morena, strach sa, strach! Už sa nikdy nenavráť. Heš, zima, heš, choď už od nás preč!“ Týmto slovami sa aj škôlkari v Nemeckej rozlúčili s „pani Zimou“ a privítali jar. Na moste v Nemeckej ju odprevali za spevu jarných piesní, zapálili a hodili do Hrona. Akcii prialo aj pekné slnečné počasie.

Pedagogický kolektív materskej školy

Jarné prázdniny v školskom klube detí

Počas jarných prázdnín mali deti našej školy možnosť tráviť prázdninový čas voľnočasovými, zážitkovými a pohybovými aktivitami v rámci školského klubu. Počas prvých troch prázdninových dní bol pre ne pripravený bohatý program. Najprv sa vyšantili v Detičkární vo Valaskej, na druhý deň sme v ceste za zážitkami pokračovali do Tihányiovského kaštieľa v Banskej Bystrici, kde sa nachádza prírodovedná expozícia Stredoslovenského múzea. Deti si upevnili vedomosti z prírodovedy, spoznali vývin včely a na tvorivých dielňach si samy z hliny vyrobili vlastné včielky. Tretí deň sme spoločne súťažili v pohybových disciplínach, po ktorých nasledovala ochutnávka pizze a maľovanie vlastných tašiek.

Myslím, že naša trojdňová misia splnila svoj účel. Ďakujeme za príležitosť urobiť naše deti šťastnými. Otvoriť im brány školy počas prázdnín bolo síce odvážne, ale dobré rozhodnutie. Rodičia tento krok ocenili a deti si aktivity užívali naplno.

Martina Brveníková, vychovávateľka ŠKD

„Hasičská“ beseda na vlastivede

Veľmi ma potešila správa od mojej bývalej triednej učiteľky zo základnej školy v Nemeckej Janky Šagátovej, že v rámci vyučovania vlastivedy preberajú so žiakmi učivo o našej obci. A že by bola veľmi rada, ak by som prijal pozvanie na ich online hodinu a porozprával žiakom viac o dobrovoľníctve v našej obci, a teda aj o samotnom dobrovoľnom hasičskom zbore v Nemeckej. Najprv som sa školákom krátko predstavil, potom som im sprostredkoval základné informácie o našom zbore a plynule sme prešli na veselšiu časť hodiny – na žiacke otázky.

Musím ich pochváliť, lebo s prípravou otázok si dali veľa práce. Žiadna z nich sa neopakovala. Zaujímalo ich takmer všetko: od výstroja hasiča cez prípravu hasičského auta až po čas, za ktorý sa musíme dostať na miesto požiaru a po to, čo všetko musí hasič ovládať. Pani učiteľke sa chcem za pozvanie poďakovať. Teší ma, že deti prejavujú záujem o hasičský zbor v našej obci, a pevne verím, že sa s nimi budem môcť vidieť aj priamo v našej hasičskej zbrojnici.

Pavel Marčok, predseda DHZ

Akadémia Gioia

V priestoroch základnej školy v Nemeckej vznikne od začiatku školského roku 2022/2023 nový subjekt základnej umeleckej školy pod názvom Gioia akadémia. Jeho cieľom je poskytnúť priestor pre záujemcov bez obmedzenia veku. „Zelenú“ dá tomuto projektu až ministerstvo školstva do konca júna tohto roku.

Akadémia poskytne inovatívny spôsob výučby, ktorý síce vychádza z metodických plánov a zo školského vzdelávacieho systému, ale zároveň vedie študentov k efektívnemu spôsobu interpretácie v spojení s modernými žánrami a technológiami. Výuka bude zameraná na rozvíjanie talentov nádejných spevákov rôznych žánrov, klaviristov,

akordeonistov, literárno-dramatických hercov či tvorcov vlastnej hudby a aranžmánov. Odmenou študentom bude prezentácia na podujatiach, vernisážach či samostatných koncertoch, kde sa budú môcť predstaviť ako hostia popoperného tria Gioia a okúsiť chuť úspechu. Do vyučovania sa okrem skúsených pedagógov zapoja aj aktívni členovia popopornej formácie, ktorí sa budú snažiť sprostredkovať študentom svoje skúsenosti z praxe.

Keďže v regióne je veľká základňa talentov, predpokladáme, že záujem potrebný na uskutočnenie našich plánov bude dostatočný.

Matej Vaník

Čo je nové v obecnej knižnici

■ V ostatných týždňoch sa medzi obecnými oznamami pravidelne objavovala informácia o zatvorení obecnej knižnice. Mnohí si možno kladli otázku, čo sa vlastne v knižnici deje a prečo je to tak, keď všetky knižnice na okolí sú už po pandémie otvorené. Ešte prv, než sa dvere knižnice opäť otvoria pre čitateľskú verejnosť, je namieste informovať o zmenách, ktoré v jej priestoroch chystáme.

Obecná knižnica je súčasťou života našich obyvateľov už desiatky rokov a mnohí si ju pamätajú ešte z čias, keď sídlila v priestoroch bývalého obchodu na Ulici Janka Kráľa v Dubovej – ľudovo „u Chmátov“. Neskôr viackrát menila svoje miesto až do súčasného umiestnenia v bývalom byte v dome služieb v Dubovej. Počty jej knižných titulov, ako aj čitateľov sa rokmi často menili najmä v súvislosti s rozvojom iných informačných zdrojov, televízie, internetu a podobne a o jej pôvodné, tradičné knižnično-informačné služby postupne prestával byť záujem. V súčasnosti je v našej obci počet pravidelných návštevníkov veľmi nízky, nepresahuje počet 50 čitateľov, čo je vzhľadom na počet obyvateľov v našej obci veľmi málo. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo sme sa rozhodli hľadať riešenia, ako našu obecnú knižnicu zatraktívniť pre verejnosť a zvýšiť počet jej návštevníkov. Treba podotknúť, že podobná situácia nie je len v našej obci. Odborníci neustále upozorňujú na to, že čítanie kníh sa vytráca a už aj naše najmladšie generácie prakticky vyrastajú bez čítania vo voľnom čase a pre radosť. Pozitíva a prínos čítania pre vzdelanie azda pripomínať ani nie je potrebné. Pravidelnými návštevníkmi knižnice sú už často iba ľudia vo vyššom veku. Jeden z dôvodov je aj skutočnosť, že dlhodobo neboli prostriedky na rekonštrukcie, revitalizácie knižníc a rozsiahlejšie obnovy knižničných fondov. Knižnice v podstate neboli považované za prioritu. Aj keď sa z rozpočtu obce každoročne zakúpilo niekoľko nových kníh, stále to bolo iba nutné minimum.

A čo teda čaká našu obecnú knižnicu? V komisii vzdelávania a sociálnych vecí pri obecnom zastupiteľstve sme si pri tohtoročnej inventarizácii knižnice povedali, že takto to už ďalej nepôjde. Ak chceme, aby sa knižnica a spolu s ňou aj jej čitatelia rozvíjali, musíme pre to niečo urobiť. Po dôkladnej prehliadke

jej priestorov sme skonštatovali, že okrem obnovy a doplnenia kníh, svietidiel, rekonštrukcie toaliet máme ešte jednu nevyužívanú miestnosť, ktorá slúži iba ako sklad prebytočných vecí. Z tejto miestnosti sme sa rozhodli urobiť samostatné oddelenie pre deti a mládež, kde sa okrem kníh nájde aj miesto na sedenie a čítanie. Čitateľom sa človek nestane zo dňa na deň, čitateľstvo je potrebné pestovať od malička. Samotná zmena a skrášlenie priestorov nestačí. Moderné knižnice dnes otvárajú svoje dvere širokej komunite a spájajú tradičné knižnično-informačné služby s činnosťou komunity. Vo svojej činnosti sa zameriavajú na všetky skupiny ľudí, rozvíjajú činnosti pre komunitu, poskytujú priestor pre kultúrne, vzdelávacie a voľnočasové aktivity jednotlivých skupín ľudí, rozvíjajú programy, ktoré podporujú integráciu, spolupracujú s organizáciami a inštitúciami, neziskovými organizáciami, občianskymi združeniami či podnikateľmi. A toho sa týka aj zámer, ktorý sme si zvolili pre nové smerovanie našej knižnice. Chceme ju otvoriť širokej verejnosti, aby si v nej každý mohol nájsť niečo pre svoj voľný čas, pre seba a svojich blízkych. Prvým krokom je teda prebudovanie nevyužitých priestorov na miesto, kde budú môcť tráviť čas naši najmenší, kde sa stretneme nielen pri knihe, ale aj pri premietaní rozprávok, na besedách, čítačkách a mnohých ďalších aktivitách, ktoré nový priestor umožní. S tým pravdepodobne bude súvisieť aj zmena otváracích hodín knižnice, aby sa stala dostupnejšou ako doteraz. A keďže chceme, aby knižnica bola naozaj súčasťou komunity, teda nás všetkých, radi privítame aj nápady a podnety od našich občanov a čitateľov. Napíšte nám, čo by ste v knižnici privítali, čo vám chýba. Ak máte chuť a viete nám aj pomôcť, potešíme sa. Písať nám môžete na mailovú adresu kovacova.oznemecka@gmail.com alebo na facebook do novínkovej skupiny *Novinky spod Hradiska – Nemecká, Dubová, Zámotie*.

Už teraz sa tešíme na vaše nápady, na nových čitateľov a na znovuotvorenie knižnice, o ktorom budeme informovať na stránke obce, prostredníctvom obecného rozhlasu a na facebooku.

Zuzana Kováčová Švecová

O pripravovaných kultúrnych podujatiach

Po dlhom čase sa pripravujú v našej obci kultúrne podujatia, na ktoré sme boli v minulosti zvyknutí. Komisia kultúry a športu na svojom zasadnutí dohodla termíny, o ktorých by som čitateľov rada poinformovala. Je pomerne náročné vrátiť sa do starých kolajín, veľa ľudí už to v tejto oblasti vzdalo.

Napriek tomu sa 27. mája stretneme s deťmi v „dolnej škole“ v Zámotí, kde pri tradičných atrakciách spolu oslávime Medzinárodný deň detí.

V júni nás čaká prvá návšteva z družobnej obce Kalavryta z Grécka, o ktorej budeme podrobnejšie informovať v nasledujúcom období.

Posledný júlový víkend bude tradične patriť podujatiu na ihrisku v Nemeckej. Dni obce sú naplánované na 30. júla. Pripravujeme vystúpenia známych umelcov a tiež sa budeme tešiť na naše deti zo základnej a materskej školy.

Nik nevie, či sa všetko podarí zorganizovať tak, aby boli všetci spokojní. Ale stretnutia s priateľmi, príbuznými a kamarátmi, s ktorými sme neboli dlhšie v kontakte, si určite vychutnáme. Držíme si palce, aby to vyšlo.

Milena Grúberová, predsedníčka komisie kultúry a športu

Ako sme v Dubovej divadlo hrali

Raz v lete pri prechádzke vedľa pozemku bývalého kultúrneho domu v Dubovej som sa rozhodol vrátiť sa do histórie. Zaspomínať na časy, keď sme v tomto už neexistujúcom objekte s priateľmi prežívali zaujímavé chvíle.

V roku 1950 občania Dubovej na mieste, kde predtým stál provizórny drevený objekt, postavili nový kultúrny dom, ktorý tu stál 70 rokov. V jeho interiéri bola k dispozícii veľká sála s javiskom a balkónom. V bočnom trakte bola šatňa pre účinkujúcich, úradovňa MNV a požiarna zbrojnica. Objekt slúžil na kultúrne účely aj pre okolitú obce, hlavne však ako kino. Navštevovali ho najmä mladí ľudia z celej súčasnej obce. Pre nerentabilnosť prevádzky bolo kino v 80. rokoch zrušené, objekt potom už nebol využívaný a chátral.

Myšlienka obnoviť divadelnú ochotnícku činnosť v Dubovej skrsla v hlave mladého nadšenca Jozefa (Doda) Tomengu ml. v roku 1975. On bol vtedy aj obecným poslancom, aj aktivistom v zväze mládeže. Pevne veril, že sa mu za pomoci kamarátov podarí divadlo znova postaviť na nohy. Jediným miestom, kde sa v obci mohlo hrať divadlo, bol kultúrny dom v Dubovej. Kultúrny dom v Nemeckej bol po veľkej povodni v roku 1974 neupržiteľný a pre účely divadla sa začal využívať až v roku 1995.

kapela zahrala poslednú pieseň a odchádzala z javiska, niektoré staršie diváčky na nich volali: „Ešte dačo zahrajte!“ Ale nezahrali, lebo svoj repertoár už načisto vyčerpali.

Po poslednom vystúpení požičané hudobné nástroje vrátili a svoju krátku hudobnú kariéru zavesili na klinec. Keby som to nezažil, neuverím. Divadelná hra sa vydarila na domácom javisku i na javiskách v Ráztoke, Tajove, Mólči a Heľpe. Pochvalu sme dostali aj od hodnotiacej komisie z odboru kultúry.

V roku 1976 sme pre našich divákov zahrali drámu od Štefana Kráľika Margaret zo zámku. Bola to dosť náročná hra a priniesol ju Pavol Herchl, javiskový výtvarník Štátnej opery v Banskej Bystrici. Bola to hra z prostredia kapitalistického sveta, v ktorom vládla mafia. Oproti prvej hre sa zmenilo aj herecké obsadenie. Herci-komici tu priestor nenašli. V titulnej úlohe vystúpila Kvetoslava Čreppová a jej partnera hral Dodo Tomenga. Do nášho súboru prišiel aj Kazimír Petrík a zahrali si aj mnohí herci z prvého predstavenia. Okrem režiséra Roštára tu už bol aj Pavol Herchl, ktorému sa naša snaha páčila a cez víkend, keď chodil so svojou manželkou do Dubovej, navštevoval aj naše skúšky. Bol to človek priateľský so zmyslom pre humor, ktorý do súboru priniesol nový vietor. Navrhol nám aj scénu a tiež pre naše dámy

zapožičal kostýmy priamo zo šatnice štátnej opery. Do našej divadelnej šatne sa presťahovala úradovňa MNV v Nemeckej, ktorého budova sa práve rekonštruovala. Horšie však bolo, že tesne pred začiatkom našej premiéry sa v sále premietal film a my sme nemohli stavať scénu. Pán učiteľ Roštár to vyriešil po svojom. Jednoducho zatvoril oponu a záver filmu dopremietali na ňu. Premiéra sa vydarila, s drámou sme potom vystúpili ešte v Ráztoke, v Podkoniciach a v Hronci. Našou šepkárkou bola Marta Dejmeková, neskôr tiež úspešná ochotníčka herečka. Scénu pomáhali stavať Jánovia: Rečlo, Gregor a Šimko.

Posledným divadlom, ktoré sme v Dubovej zahrali v roku 1977, bola veselohra Jonáša Záborského Frndolína. Bola to hra, ktorá poukazovala na pomery v Rakúsko-Uhorsku, maďarizačný útlak a malomeštiactvo v „lep-

ších rodinách“. Na scénu sa nám opäť vrátili komediálne typy hercov. Zahrali si aj skúsenejší, ktorí s nami ešte nehrali: Žofia Komisková ako gazdiná a Zoltán Sojak v úlohe kňaza-národovca. Na premiére dobrý výkon podali všetci aktéri, ale hlavne Mária Ružinská ako hlavná postava. Vystúpili sme ešte na javiskách v Ráztoke, v Tajove, v Pohronskej Polhore a Medzibrode.

Potom sa však organizátor divadelného života Jozef Tomenga z našej obce odsťahoval, čím sa skončila aj činnosť nášho súboru. Obnoviť ochotnícku aktivitu sa podarilo až v roku 1995 za pomoci generácie mladých ochotníkov, ale aj so skúsenejšími hercami a s režisérom Jánom Roštárom. No to už bolo na javisku kultúrneho domu v Nemeckej.

JTu

Ochotnícky kolektív v dráme Margaret zo zámku

Dodo Tomenga bol náš manažér. Na začiatok nám vybral ľudovú hru od Jána Kedra s názvom Kapela z Kozieho vrchu. Potom začal hľadať ochotných hercov, ktorí boli väčšinou z Nemeckej. Patrili k nim Anna Luptáková, Anton Lacko, Stanislav Vetrák, Igor Kliment, Ján Sojak, Jana Vincúrová, Mária Ružinská, Pavol Fonfer, Ján Šalkovský, Ján Turčan, Oľga Môciková a, samozrejme, Jozef Tomenga. Režisérom sa stal staronový dubovský režisér, učiteľ Ján Roštár. Najväčší problém predstavovala kapela, ktorá bola už podľa názvu hry nevyhnutná. Na harmonike vedel hrať Pavol Fonfer a k nemu pribudli ešte Stanislav Vetrák a Ján Šalkovský, ktorí síce na nijakom hudobnom nástroji nehrali, ale pre vec boli odhodlaní urobiť všetko. Stano si zapožičal kontrabas z Jasenia, Jankovi som požičal husle ja a obaja začali trénovať. Potom cvičili spolu a nakoniec sa všetko podarilo. Kapela mohla verejne vystúpiť. Domáci diváci boli obsadením kapely prekvapení a na našom vystúpení v Tajove, keď naša

Z volejbalovej histórie 2

V predchádzajúcom čísle sme uverejnili príspevok Vladimíra Urbana o dejinách volejbalu na území našej obce. Autor v závere prisľúbil, že pokračovanie čitateľa nájdu v budúcom čísle. Jeho vydania sa, žiaľ, nedožil. V nasledujúcich riadkoch prinášame rozpísané, no neukončené pokračovanie z jeho spomienok, ktoré stihol položiť na papier ešte krátko pred smrťou a ktoré nám sprostredkovala jeho manželka.

Do prvého ročníka druhej ligy družstvo nastúpilo pod vedením dovtedajšieho trénera Janka Skladaného a zimná príprava prebiehala v závodnom klube, kde sa mohla trénovať len kondícia a s loptou len na prsty, aby sa nepobili svetlá. Začiatok súťaže bol fantastický a po deviatom kole bola Iskra Dubová na prvom mieste. Všetci z volejbalového Slovenska boli zaskočení, hlavne Bratislavčanom neboli dedinčania po chuti. Z Bratislavy vtedy hrali v druhej lige Červená hviezda A, Červená hviezda B, Kovo-drevo,

vo finále so Slovanom Bratislava 1 : 2 veľmi bolela. Za najlepšieho nahrávača turnaja bol vyhlásený Vlastimil Meškan. Tí, ktorí robili okolo volejbalu spolu s hráčmi, kuli plány na víťazstvo v roku 1968. Sen sa stal skutočnosťou. Vo finále zvíťazila Petrochema Dubová nad izraelským Tel Avivom 2 : 1. Stretnutie v priamom prenose vysielala aj naša televízia. Celé volejbalové Slovensko bolo na nohách. Za stavu 1 : 1 a 11 : 4 pre Tel Aviv televízia vysielanie ukončila. Vo večerných športových novinách sa však objavila informácia, že víťazom XX. ročníka sa stala Petrochema Dubová. Ako najlepší nahrávač bol vyhodnotený Ján Jassnikier.

Vo volejbalovom oddiele sa začala venovať pozornosť aj dorastu. Prví adepti boli Vlasto Meškan, Jano Strýček, Boris Peciar, Buci Urban, Silo Vestfál, Vlado Širgel, Ďuro Balkovič, Milan Javorčík, Miro Mihaliska, Milan Sekelský, Jano Kolenič, Jano Hanzen. Keď sme pri Janovi Hanzenovi, musím spomenúť jednu pikošku. Keďže Jano bol menšieho veku, chcel trochu narásť. Tak mu môj brat Jano poradil, že by mal trénovať brušné svalstvo a každé ráno sa vešať na 5 minút na dvere. Po dlhšej dobe trénovania však úspech neprichádzal. Napriek tomu Jano Hanzen dorástol na vedúceho družstva mužov, ktoré sa v roku 2001 stalo majstrom Slovenska. Vlasto Meškan (Ďufo) si spo-

mína, že v Hradisku (okres Poltár) družstvu načierno pomáhali aj Jano Jassnikier a Paľo Murgaš, no aj tak prehrali. Zaujímavosťou tohto stretnutia bolo, že domáci robili čiary na ihrisku múkou, lebo nemali vápno.

Ďalšie volejbalové nádeje sa začali formovať pod trénerskou taktovou Milana Čižmárika, ktorého sme volali Toško. Mám na mysli hráčov ako Zoro Skladaný, Milan Kochan, Jano Kolenič, Peter Bardiovský, Julo Vallo, Karol Kohútík z Dúbravky, Paľo Chamko, Dodo Sojak, Jožko (Miňdo) Starčok, Jano Lupták, Jozef Marčok (Rudo), Jožko Marčok (Jožátko), Tibor Gajdoš, Paľo Šperka, Miro Rotter, Viko Galata, Jano Koza, Stano Čado Mitterpach.

V októbri 1968 bola veľká šanca hrať v Holandsku. Bolo však potrebné predohrať majstrovské zápasy. Výkonnosť bola taká vysoká, že družstvo Dubovej predohralo a vyhralo sedem zápasov. Domovom volejbalistov sa načas stal autobus so stravou v konzervách. Par-

koviská pri autostrádach na Západe však boli vybavené výborne. Takéto moderné parkovisko sa pre jedného hráča stalo osudným. V presvedčení, že všetci nastúpili, sa autobus pohol. Asi po 500 metroch som zavolať: „Či sme všetci?“ Tu sa ozval výkrik adresovaný šoférovi Pištovi Kološovi: „Stóóó! Ďufo chýba!“ Zastať sme však mohli až po ďalších 500 metroch. Po Ďufa som sa vrátil spolu s Ferim Mizdošom. Našli sme ho, ako hľadá autobus po parkovisku. To bol pohľad!

Tu sa rozpísaný rukopis končí. Verím, že sa v blízkej budúcnosti nájdu pamätníci, ktorí budú mať dobrú vôľu a chuť dokončiť, čo autor predošlých riadkov začal, prípadne nám sprostredkujú doplnujúce spomienky na úspešné časy dubovského volejbalu.

Podľa rukopisu Vladimíra Urbana spracoval Martin Lokša

Volejbaloví dorastenci Dubovej v roku 1973 v Lučenci

Slávia B. Slávia A hrala I. československú ligu. Dovtedajší lídri súťaže – Brezno, Žilina, Nitra, Červená hviezda Bratislava A – sa veľmi čudovali, čo je to za družstvo. Vysoká športová úroveň chlapcov bola podopretá o veľmi zdravý drzosť, patriotizmus, otvorené priateľstvo v družstve a lásku k volejbalu. Hralo sa na antuke systémom jar – jeseň. Otvárala sa cesta do veľkého nepoznaného volejbalového sveta. Prišla prvá dovolenka do Bulharska, k Čiernemu moru, mestečko Sozopol vtedy „patrilo“ chlapcom z Dubovej. Družstvo tvorili: vedúci Ján Jassnikier st., tréner Ján Skladaný, šofér autobusu Štefan Kološta, pokladník Štefan Štofko, hráči Tibor Marčok, Imrich Kondelčík, Dušan Šanko, Vladimír Urban, Igor Anđel, MUDr. Miroslav Rybár, Ján Jassnikier ml., Vlastimil Meškan, Vladimír Žiačík, František Mizdoš, Paľo Murgaš.

Ďalší veľký úspech prišiel v roku 1967 po úspešnom účinkovaní v súťaži, krásne druhé miesto na medzinárodnom volejbalovom turnaji o pohár SNP vo Vyšných Hágoch. Prehra

Dobrovoľný hasičský zbor v Nemeckej

■ Druhú januárovú sobotu členovia nášho dobrovoľného hasičského zboru zorganizovali menšiu brigádu v hasičskej zbrojnici, kde sa im podarilo dať do finálnej podoby miestnosť, ktorá predtým slúžila ako menšia zasadačka. Ku koncu roku 2021 boli v spomínanom priestore, ktorý aktuálne slúži členom zboru ako šatňa, inštalované nové lavice a vešiakové steny na uloženie hasičských odevov. Vstupnú časť hasičskej zbrojnice, ktorá slúži na uskladnenie vozidiel a materiálu, čaká v najbližšom čase úprava podlahy.

V priebehu marca sa naši členovia Pavel Marčok a Martin Horváth st., ktorí sú zároveň aj členmi krízového štábu obce, zúčastnili na viacerých rokovaníach rozšíreného krízového štábu obce. Cieľom bolo nájsť dlhodobé riešenie prevádzky čističky priemyselných odpadových vôd v areáli bývalej Petrochemy. Pevne veríme, že sa všetkým zainteresovaným stranám podarí nájsť vhodné riešenie a nedôjde k vážnej ekologickej havárii.

Poslednú marcovú nedeľu sa v zasadačke hasičskej zbrojnice konala výročná členská schôdza DHZ Nemecká. Hlavným bodom programu boli voľby členov výboru a voľba delegáta s rozhodujúcim hlasom na valnom zhromaždení Územnej organizácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR Brezno. Prítomní členovia zoberali na vedomie správu o činnosti a hospodárení za rok 2021 a správu mandátovej komisie o tom, že zhromaždenie je uznášaniaschopné. Následne schválili návrh na voľbu predsedu, ako aj členov výboru a návrh na voľbu delegáta na valné zhromaždenie územnej organizácie v Brezne.

Výbor nášho hasičského zboru bude v období rokov 2022 – 2026 pracovať v nasledovnom zložení: predseda zboru Mgr. Pavel Marčok, veliteľ Martin Horváth st., tajomníčka Bc. Katarína Marčoková, strojník Ján Pavelka, referentka pre mládež Elena Horváthová, pokladník Tomáš Marčok, materiálovo-technický referent Marián Rusnák, členka výboru Martina Marčoková, revízorka Monika Kobzošová. Za delegáta na valné zhromaždenie územnej organizácie Brezno bol prítomnými členmi zvolený Mgr. Pavel Marčok.

Okrem samotných volieb sa na schôdzi prerokoval aj plán činnosti na rok 2022. Z hlavných bodov plánu spomeniem dokončenie protipožiarnych kontrol obytných budov v obci, zrealizovanie preventívneho cvičenia v Nemeckej, účasť na pripravovaných súťažiach pre dospelých aj pre mládež, spoluprácu pri

organizácii obecných aktivít (MDD, pálenie jánskeho ohňa, Dni obce Nemecká) či prípadné usporiadanie májovej zábavy.

Novozvoleným členom výboru prajem veľa síl, odhodlania a chuti do ďalšej práce.

Pavel Marčok, tajomník DHZ Nemecká

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
v Brezne vyhlásilo čas

zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Preto si dovoľujeme apelovať na našich občanov,
že v čase zvýšeného rizika

sú povinní dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti.

Výbor DHZ Nemecká

Narodili sa

Hana Kováčová (Nemecká)

Matúš Fiľo (Dubová)

Alžbeta Patrášová (Dubová)

Opustili nás

Jarmila Vestfálová z Dubovej (85-ročná)

Vladimír Urban z Dubovej (80-ročný)

Ladislav Klimek z Nemeckej (90-ročný)

Ludmila Matulová z Dubovej (90-ročná)

Denis Filipko z Nemeckej (22-ročný)

Drahomíra Šťandová z Banskej Bystrice (87-ročná)

Dušan Kubiš z Nemeckej (64-ročný)